

Bruxelles, den 3.9.2014
COM(2014) 551 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

i henhold til artikel 12, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1210/2010 af 15. december 2010 om autentificering af euromønter og håndtering af euromønter, der er uegnede til at være i omløb

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

i henhold til artikel 12, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1210/2010 af 15. december 2010 om autentificering af euromønter og håndtering af euromønter, der er uegnede til at være i omløb¹

1. INDLEDNING

I henhold til artikel 12, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1210/2010 af 15. december 2010 om autentificering af euromønter og håndtering af euromønter, der er uegnede til at være i omløb (i det følgende benævnt forordningen), skal Kommissionen forelægge en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet senest den 30. juni 2014.

Rapporten skal på grundlag af medlemsstaternes fremsendte årsrapporter give et overblik over vurderingen af gennemførelsen af forordningens bestemmelser med hensyn til "anvendelse og virkninger".

2. MÅLET MED FORORDNING (EU) NR. 1210/2010

2.1 Generelt

For at forbedre beskyttelsen af euroen mod falskmøntneri har kreditinstitutter og andre udbydere af betalingstjenester, for så vidt angår deres betalingsaktivitet, samt alle andre økonomiske aktører, der deltager i håndtering og udlevering af pengesedler og mønter til offentligheden (i det følgende benævnt institutter), i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1338/2001² pligt til at sikre, at de eurosedler og -mønter, som de modtager, og som de har til hensigt at bringe i omløb igen, kontrolleres med henblik på ægthed, og at de falske sedler og mønter, som de afslører, tages ud af omløb.

Hvad angår mønter er denne pligt nærmere beskrevet i forordning (EU) nr. 1210/2010³. Målet med forordningen er at garantere en effektiv og ensartet autentificering af euromønter i hele

¹EUT L 339 af 22.12.2010, s. 5.

²EFT L 181 af 4.7.2001, s. 6.

³Hvad angår eurosedler er denne pligt derimod nærmere beskrevet i Den Europæiske Centralbanks afgørelse ECB/2010/14 (EUT L 267 af 9.10.2010, s. 1).

eurområdet gennem indførelsen af bindende regler for anvendelsen af fælles procedurer for autentificering af euromønter i omløb og for de nationale myndigheders gennemførelse af ordninger for kontrol af disse procedurer. Formålet med en autentificeringsprocedure er at kontrollere, om euromønterne er ægte og egnede til at være i omløb.

Forordningen fastsætter, at autentificeringspligten skal opfyldes ved hjælp af møntbehandlingsmaskiner eller uddannet personale. Efter autentificeringsproceduren videresendes alle mønter, der formodes at være falske, og mønter, der er uegnede til at være i omløb, til det nationale møntanalysecenter⁴ eller en anden myndighed udpeget af den pågældende medlemsstat. Forordningen fastsætter testkrav for møntbehandlingsmaskiner, regler for håndtering af mønter, der er uegnede til at være i omløb, samt kontrolordninger, som medlemsstaterne skal indføre for at sikre, at institutterne opfylder deres autentificeringspligt.

Forordningen indeholder desuden bestemmelser om pligten til at tage mønter, der er uegnede til at være i omløb, ud af omløb.

Det Europæiske Tekniske og Videnskabelige Center (ETSC) oprettet ved Kommissionens afgørelse 2005/37/EF⁵ fastsætter retningslinjer for gennemførelsen af forordningen (i det følgende benævnt "ETSC-retningslinjerne") for at sikre en ensartet teknisk gennemførelse i overensstemmelse med forordningens artikel 7.

2.2 Rapporter i henhold til forordning (EU) nr. 1210/2010

I henhold til artikel 12, stk. 1, skal medlemsstaterne en gang om året indgive rapporter til Kommissionen om deres virksomhed med autentificering af euromønter. Rapporterne skal indeholde oplysninger om antallet af udførte kontroller og antallet af møntbehandlingsmaskiner kontrolleret af medlemsstaterne, testresultaterne, mængden af mønter, som de pågældende maskiner har behandlet, antallet af formodede falske euromønter, der er analyseret, og antallet af indløste euromønter, der er uegnede til at være i omløb, samt oplysninger om eventuelle undtagelser, som medlemsstaterne har indført i medfør af forordningen.

⁴I henhold til artikel 5, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1338/2001 opretter eller udpeger medlemsstaterne nationale møntanalysecentre.

⁵Kommissionens afgørelse af 29. oktober 2004 om oprettelse af Det Europæiske Tekniske og Videnskabelige Center (ETSC) og om samordning af de tekniske aktiviteter med henblik på at beskytte euromønterne mod falskmøntneri (EUT L 19 af 21.1.2005, s. 73).

I henhold til artikel 12, stk. 4, skal Kommissionen forelægge en årsrapport for Det Økonomiske og Finansielle Udvalg om udviklingen og resultaterne med hensyn til autentificering af euromønter og euromønter, der er uegnede til at være i omløb, på grundlag af en analyse af medlemsstaternes årsrapporter. I juni 2014 forelagde Kommissionen (OLAF) sin første rapport for Det Økonomiske og Finansielle Udvalg for året 2012⁶.

Denne rapport forelægges for Europa-Parlamentet og Rådet i henhold til artikel 12, stk. 5, har fokus på forordningens anvendelse og virkninger og er om nødvendigt ledsaget af forslag til retsakter.

3. ANVENDELSE OG VIRKNINGER AF FORORDNING (EU) NR. 1210/2010

3.1 Vurderingsmetode

Kommissionen (OLAF) har baseret denne rapport på følgende informationskilder:

- årsrapporterne fra medlemsstaterne for årene 2012 og 2013
- Kommissionens årsrapport forelagt for Det Økonomiske og Finansielle Udvalg for året 2012
- et spørgeskema sendt til alle medlemsstaterne med henblik på at klarlægge, hvor langt de er nået med gennemførelsen af forordningen⁷.

De vigtigste bestemmelser i forordningen om autentificering har fundet anvendelse siden den 1. januar 2012. I betragtning af den begrænsede erfaring med at anvende forordningen betragter Kommissionen denne rapport som en foreløbig vurdering inden for rammerne af årsrapporterne og spørgeskemaet.

Vurderingens vigtigste aspekter er sammenfattet i det efterfølgende afsnit.

3.2 Analyse af medlemsstaternes bidrag

De fleste medlemsstater har anvendt forordningen siden dens ikrafttræden i januar 2012, men Finland, Luxembourg og Irland er endnu i gang med at gennemføre forordningen i dens helhed. Italien har oplyst, at kun forordningens kapitel III er blevet gennemført i praksis, men at et nationalt lovdekret er under udarbejdelse, og at det vil sikre forordningens fulde gennemførelse.

⁶COM(2014) 277.

⁷Bilag I.

På grundlag af Kommissionens rapport til Det Økonomiske og Finansielle Udvalg for året 2012 og bidragene fra medlemsstaterne for året 2013 kan følgende tendenser observeres.

Et stigende antal mønter autentificeres (i 2013 blev over 10 milliarder mønter autentificeret⁸). Antallet af behandlede mønter med de tre højeste pålydender steg i 2013 med 6 %⁹. Antallet af kontroller gennemført af medlemsstaterne steg, og det gjorde antallet af kontrollerede møntbehandlingsmaskiner også¹⁰. Antallet af maskiner, der anses for at opfylde kravene (bestået sporingstest som omhandlet i artikel 4, stk. 1), er også steget, og antallet af maskiner, der ikke opfylder kravene, er følgelig faldet.

3.2.1 Artikel 3 om autentificering af euromønter

Artikel 3 fastsætter institutternes grundlæggende pligt til at foretage autentificering enten ved hjælp af møntbehandlingsmaskiner eller uddannet personale.

De fleste medlemsstater oplyste, at institutterne for det meste gennemfører autentificeringsprocessen ved hjælp af møntbehandlingsmaskiner og i mindre udstrækning ved hjælp af uddannet personale. I Slovakiet, Nederlandene, Portugal, Malta, Irland og Østrig gennemføres processen alene ved hjælp af møntbehandlingsmaskiner¹¹. De fleste medlemsstater bekræftede, at mønter, der formodes at være falske, sendes til det nationale møntanalysecenter.

3.2.2 Artikel 4 og 5 om testkrav og grundindstilling af møntbehandlingsmaskiner

Artikel 4 indeholder testkrav for møntbehandlingsmaskiner, der anvendes til autentificering.

ETSC¹² spiller en vigtig rolle for at sikre, at kun maskiner, der er i stand til at afsløre falske euromønter, kan anvendes til autentificering i euroområdet.

ETSC offentliggør en liste over de møntbehandlingsmaskiner, der har bestået testen, på Kommissionens (OLAF's) websted som omhandlet i forordningens artikel 5, stk. 2. I alle

⁸Bilag II – diagram 1.

⁹Der var dog et fald i antallet af mønter, der blev behandlet i de møntbehandlingsmaskiner, som medlemsstaterne kontrollerede, hvilket kan forklares ved, at møntbehandlingsmaskinerne kontrolleres på skift, jf. artikel 6, stk. 3.

¹⁰ Bilag II – diagram 2.

¹¹Baseret på medlemsstaternes svar på spørgeskemaet. Italien, Frankrig og Finland svarede ikke på dette specifikke spørgsmål.

¹²ETSC er oprettet i Kommissionen i Bruxelles, i tilknytning til OLAF (artikel 1 i Kommissionens afgørelse 2005/37/EF (EUT L 19 af 21.1.2005, s. 73)).

medlemsstater – med undtagelse af Grækenland¹³ – er de maskiner, som institutterne anvender, opført på en liste på Kommissionens (OLAF's) websted.

I henhold til artikel 5 skal testen af møntbehandlingsmaskiner udføres af de udpegede nationale myndigheder.

De fleste medlemsstater har udpeget det nationale møntanalysecenter til at foretage sporingstest. For at kunne spore nye typer falske euromønter skal maskinerne justeres. Den testpakke, der anvendes til at opretholde møntbehandlingsmaskinernes sporingsevne, gennemgås derfor regelmæssig af ETSC i samarbejde med de relevante interessenter.

3.2.3 Artikel 6 om medlemsstaternes kontrol

I henhold til artikel 6 skal medlemsstaterne foretage årlig kontrol på stedet i institutterne og anføre, hvordan de bør foretages.

De fleste medlemsstater meddelte, at kontrollen på stedet udføres i overensstemmelse med forordningens artikel 6, men Italien, Luxembourg, Grækenland, Malta og Finland¹⁴ meddelte, at de endnu ikke har foretaget nogen kontrol. På grundlag af de modtagne oplysninger synes det at være muligt for medlemsstaterne at kontrollere den procentdel af møntbehandlingsmaskiner, der i henhold til artikel 6, stk. 3, skal kontrolleres. De fleste medlemsstater har på grundlag af kontrollen på stedet svaret, at en af hovedårsagerne til, at forordningen ikke overholdes, er, at maskinerne ikke lever op til kravene i sporingstesten¹⁵. Det er eksempelvis forekommet, at kendte typer falske euromønter og euromønter, der er uegnede til at være i omløb, ikke afvises af møntbehandlingsmaskinerne. Andre årsager til manglende overholdelse, som medlemsstaterne har oplyst, er bl.a. en mangel på interne kontrolprocedurer¹⁶ og på uddannet personale¹⁷.

3.2.4 Artikel 8 om tilbagetrækning og indløsning af euromønter, der er uegnede til at være i omløb

I henhold til forordningens artikel 8 skal euromønter, der er uegnede til at være i omløb, tages ud af omløb og destrueres ved fysisk og varig deformation.

¹³Grækenland oplyste, at ingen af de maskiner, der anvendes, er opført på listen på Kommissionens (OLAF's) websted, men at der er indført en særlig undtagelse efter artikel 4, stk. 2.

¹⁴Finland aflegde ikke rapport for året 2012 som fastlagt i artikel 12, stk. 1.

¹⁵DE, CY, EE, NL, PT, BE, FR og IE.

¹⁶NL, FR, SP og IE.

¹⁷CY.

Alle medlemsstaterne oplyste, at når mønter, der er uegnede til at være i omløb, opdages, tages de ud af omløb, jf. artikel 8, stk. 1, og indløses, jf. artikel 8, stk. 2. De fleste medlemsstater, med undtagelse af Slovenien og Estland¹⁸, oplyste, at de mønter, der er uegnede til at være i omløb, destrueres.

Kommissionen anmodede Møntdirektørgruppen¹⁹ om at undersøge bedste praksis i forbindelse med tilbagetrækning af mønter, der er uegnede til at være i omløb²⁰, for at hjælpe medlemsstaterne med at sikre en effektiv håndhævelse af forordningens bestemmelser om destruering af mønter, der er taget ud af omløb.

3.2.5 Artikel 9 om håndteringsgebyrer og artikel 10 om emballering af euromønter, der er uegnede til at være i omløb

Med forordningens artikel 9 er der indført et fleksibelt system for håndteringsgebyrer i forbindelse med indløsning og ombytning af euromønter, der er uegnede til at være i omløb.

De fleste medlemsstater har ikke indført håndteringsgebyrer i forbindelse med indløsning eller ombytning af mønter, der er uegnede til at være i omløb, mens andre har valgt at lægge et håndteringsgebyr på indløsning af mønter, der er uegnede til at være i omløb, i overensstemmelse med artikel 9, stk. 1²¹.

Forordningens artikel 10, stk. 1, fastsætter krav til emballering af mønter, der er uegnede til at være i omløb, og som er indleveret med henblik på indløsning eller ombytning.

De fleste medlemsstater oplyser, at de anvender standardiserede emballeringskrav, når mønter, der er uegnede til at være i omløb, indleveres med henblik på indløsning²². Nogle medlemsstater oplyste, at de bruger undtagelsesbestemmelsen i artikel 10, stk. 2, og anvender andre emballeringskrav i henhold til nationale regler²³.

3.2.6 Artikel 11 om kontrol af euromønter, der er uegnede til at være i omløb

Artikel 11 fastsætter retningslinjer for kontrol af indleverede euromønter, der er uegnede til at være i omløb, og giver medlemsstaterne mulighed for at vedtage yderligere foranstaltninger.

¹⁸Slovenien og Estland svarede i spørgeskemaet, at de beholder de mønter, der er uegnede til at være i omløb. Det skyldes, at antallet af mønter, der er uegnede til at være i omløb, i begge medlemsstater er relativt lille.

¹⁹Møntdirektørgruppen er en uformel forsamling af møntdirektører fra EU-medlemsstaterne, som arbejder på grundlag af et mandat fra underudvalget for euromønter (sidstnævnte hører under Det Økonomiske og Finansielle Udvalg).

²⁰Møntdirektørgruppen godkendte undersøgelsens resultater samt en henstilling om bedste praksis.

²¹CY, SK, HR, BE, LU, MT, IE og AT anvender et håndteringsgebyr, som fradrages indløsningen af mønter, der er uegnede til at være i omløb.

²²Med undtagelse af FI, DK, SK, EE og FR.

²³DE, CY, NL og SP anførte, at de har indført undtagelser i henhold til forordningens artikel 10, stk. 2.

De fleste medlemsstater nævnte, at de har indført en national procedure for kontrol af euromønter, der er uegnede til at være i omløb, i overensstemmelse med forordningens artikel 11, stk. 1²⁴. Dog har kun få medlemsstater af sundhedshensyn vedtaget yderligere foranstaltninger vedrørende indlevering af mønter som omhandlet i artikel 11, stk. 3²⁵ for at beskytte institutternes ansatte, som er involveret i kontrollen af mønter, der er uegnede til at være i omløb.

3.2.7 Artikel 12 om indberetninger, meddelelser og evalueringer

Artikel 12 indeholder bestemmelser om institutternes, medlemsstaternes og Kommissionens indberetninger.

Medlemsstaterne overholder ikke til fulde deres indberetningspligt som fastsat i forordningens artikel 12, stk. 1, og i "ETSC-retningslinjerne".

Kommissionen konkluderede i sin rapport for 2012 til Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, at der er behov for en yderligere finjustering af medlemsstaternes indberetningspligt, for at Kommissionen kan få et fuldt overblik over de autentificeringsprocedurer, som medlemsstaterne har indført. Medlemsstaternes rapporter er endnu ikke så rettidige, fuldstændige og ensartede som ønsket.

De fleste medlemsstater, med undtagelse af Estland og Italien²⁶, oplyste, at institutterne på tilfredsstillende vis opfylder kravet i artikel 12, stk. 2. De fleste medlemsstater oplyste, at de opfylder kravet i artikel 12, stk. 3, om, at der skal foreligge oplysninger om de myndigheder, der er udpeget til at indløse eller ombytte euromønter, på passende websteder eller i passende publikationer²⁷.

3.2.8 Artikel 13 om sanktioner

I henhold til artikel 13 skal medlemsstaterne fastsætte regler om effektive, rimelige og afskrækkende foranstaltninger, der er nødvendige af hensyn til forordningens gennemførelse.

²⁴DK, NL, FR, LU og MT oplyste, at de ikke har en procedure for kontrol af euromønter, der er uegnede til at være i omløb.

²⁵DE, BE, IT og LU.

²⁶I Italien er et nationalt lovdekret, som vil fastsætte bindende regler for institutterne vedrørende indberetning og meddelelser, under udarbejdelse.

²⁷Med undtagelse af EE, LV og FI.

De fleste medlemsstater oplyste, at de har indført administrative sanktioner for overtrædelse af forordningen, bl.a. bøder eller andre administrative foranstaltninger, såsom tilbagetrækning af licenser til at behandle mønter²⁸.

4. KONKLUSION

4.1 Generelt

Det fremgår af oplysningerne fra medlemsstaterne, at autentificeringsproceduren i institutterne er blevet indført i de fleste medlemsstater i euroområdet. Der er i alle medlemsstater sat navn på de udpegede nationale myndigheder som omhandlet i artikel 2, litra c, og i artikel 3, stk. 2. Møntbehandlingsmaskinerne spiller en vigtig rolle i autentificeringsprocessen, og justeringen af dem foregår i overensstemmelse med forordningens bestemmelser. De fleste medlemsstater i euroområdet kontrollerer, at institutternes autentificeringspligt er korrekt opfyldt. Alle medlemsstater i euroområdet overholder kravet om at tage mønter, der er uegnede til at være i omløb, ud af omløb. Der er tegn på visse forbedringer i forbindelse med behandlingen af mønter, der er uegnede til at være i omløb, og som medlemsstaterne har taget ud af omløb.

4.2 Evaluering af en eventuel ændring af forordning (EU) nr. 1210/2010

I betragtning af den begrænsede erfaring, der indtil videre er opnået med gennemførelsen af forordningen, er det på nuværende tidspunkt for tidligt at overveje forslag til retsakter²⁹.

Der er behov for en yderligere finjustering af medlemsstaternes indberetningspligt, for at Kommissionen kan få et fuldt overblik over de autentificeringsprocedurer, som medlemsstaterne har indført.

Kommissionen (OLAF) er derfor nødt til at foretage en yderligere vurdering af, om det vil være hensigtsmæssigt at ændre forordningen. Nogle medlemsstater har dog allerede udpeget områder, hvor der er plads til forbedring, og de er opsummeret nedenfor³⁰:

Artikel 3

Det er blevet foreslået at ændre forordningens artikel 3, stk. 1, og indføre en ekstra kategori af maskiner, der kan anvendes til at opfylde autentificeringskravet, som tillæg til artikel 3, stk. 1, litra a), og artikel 3, stk. 1, litra b)³¹.

²⁸Med undtagelse af FI, DK, EE, IE og LU.

²⁹Som fastsat i forordningens artikel 12, stk. 5, kan rapporten om nødvendigt ledsages af forslag til retsakter om en mere detaljeret gennemførelse af forordningen eller om ændring af den, særlig hvad angår artikel 6 og 8.

³⁰Disse forslag blev fremsat i forbindelse med det spørgeskema, som de nationale møntanalysecentre indgav.

Artikel 6

Det er blevet foreslået, at det antal mønter, som de nationale myndigheder behandler i centralbankerne, der for nuværende ikke betragtes som institutter, bør tages i betragtning i forbindelse med vurderingen af overholdelsen af 25 %-kravet som omhandlet i artikel 6, stk. 3. Det er også blevet foreslået, at kravet om årlig kontrol bør knyttes til antallet af institutter, som kontrolleres, i stedet for antallet af møntbehandlingsmaskiner, der kontrolleres³². Det er samtidig blevet foreslået at forenkle reglerne for planlægning og gennemførelse af de årlige kontroller på stedet.

Artikel 8

Det er blevet foreslået at undersøge muligheden for en yderligere harmonisering af betingelserne for indløsning af mønter, der er uegnede til at være i omløb, som fastsat i forordningens artikel 8, stk. 2, i betragtning af den uens nationale praksis.

4.3 Fremadrettede tiltag

I betragtning af ovenstående vil Kommissionen (OLAF) foretage en yderligere vurdering. Den vil på grundlag af sin evaluering drøfte, hvad der skal gøres fremadrettet, sammen med sine interessenter. Der kunne bl.a. blive tale om en ændring af forordningen eller en præcisering af "ETSC-retningslinjerne". Vurderingen vil eksempelvis bygge på drøftelser inden for rammerne af Kommissionens ekspertgruppe (CEEG³³). Kommissionen vil i kommende årsrapporter efter artikel 12, stk. 4, meddele, hvilke fremskridt der er gjort.

³¹Den foreslåede tekst lyder som følger: "c) vekselaugemater og møntautomater, som tilbageholder falske og formodede falske mønter samt mønter, der er uegnede til at være i omløb, således at brugeren ikke får dem tilbage".

³²Den foreslåede tekst lyder som følger: "Antallet af møntbehandlingssteder, der skal kontrolleres årligt i hver medlemsstat, bestemmes af, hvor mange euromønter der er behandlet maskinelt på disse steder i løbet af det pågældende år, idet denne mængde skal svare til mindst 25 % af den samlede nettomængde mønter udstedt af den pågældende medlemsstat fra indførelsen af euromønter indtil udgangen af det foregående år; det antal behandlede euromønter, der anvendes til at beregne, om kravet om 25 % årligt er overholdt, kan være de faktiske tal fra det foregående år eller et overslag, der er baseret på de oplysninger, som institutterne har indberettet for årets første halvår".

³³Ekspertgruppen vedrørende eurofalskmøntneri (CEEG) mødes normalt to gange om året for at drøfte tekniske spørgsmål med relation til eurofalskmøntneri. Den drøfter desuden situationen med hensyn til eurofalskmøntneri og de nationale møntanalysecentres aktiviteter i medlemsstaterne, lighedspunkter mellem jetoner eller poletter og euromønter samt gennemførelsen af møntautentificeringsprocedurer.